

Miasto Kielce

Raport kredytowy

Tłumaczenie z języka angielskiego patrz strona 11

Ratingi

Międzynarodowy długoterminowy IDR

W walucie zagranicznej	BBB
W walucie krajowej	BBB

Krajowy

Długoterminowy	A(pol)

Perspektywa ratingów

Długoterminowego IDR w walucie zagranicznej	Stabilna
Długoterminowego IDR ratingu w walucie krajowej	Stabilna
Długoterminowego ratingu krajowego	Stabilna

Wybrane dane

Miasto Kielce

	31.12. 2015	31.12. 2014
Dochody operacyjne (mln zł)	961,6	941,5
Zadłużenie (mln zł)	665,1	569,2
Nadwyżka operacyjna / Dochody operacyjne (%)	7,98	7,31
Obsługa długu/Dochody bieżące (%)	5,3	6,85
Dług/Nadwyżka bieżąca (lata)	10,8	10,8
Nadwyżka operacyjna/ Odsetki zapłacone (x)	4,9	4,10
Wydatki majątkowe/ Wydatki ogółem (%)	24,51	18,95
Nadwyżka(deficyt) przed obsługą długu/Dochody ogółem (bez nowego zadłużenia) (%)	-10,36	-4,94
Nadwyżka bieżąca/ Wydatki majątkowe (%)	20,28	24,01

Raporty IPF

Otoczenie prawne samorządów w Polsce (marzec 2014)

Interpretacja wskaźników finansowych w analizach kredytowych jednostek samorządu terytorialnego (luty 2016)

Orzeczenie Trybunału i obietnice wyborcze w zakresie podatku dochodowego mogą uderzyć w JST (listopad 2015)

Analitycy

Magdalena Mikołajczak
+48 22 338 62 85
magdalena.mikolajczak@fitchratings.com

Renata Dobrzynska
+48 22 338 62 82
renata.dobrzynska@fitchratings.com

Główne czynniki ratingu

Podniesienie ratingów: Fitch Ratings podniósł ratingi Miasta uwzględniając poprawę wyników operacyjnych Miasta oraz mocne wskaźniki zadłużenia, wspierane przez dobre zarządzanie i rosnącą gospodarkę krajową. Stabilna perspektywa odzwierciedla oczekiwania Fitch, że Kielce utrzymają dobre wyniki operacyjne w średnim okresie.

Dobre wyniki operacyjne: Fitch oczekuje, że Miasto utrzyma dobre wyniki operacyjne z marżą operacyjną wynoszącą 8%, i nadwyżką operacyjną 1,5x wyższą od obsługi zadłużenia. Wskaźnik zadłużenie do nadwyżki bieżącej będzie na bezpiecznym poziomie 10-11 lat. Powyższa prognoza jest oparta na założeniu, że Władze Miasta będą utrzymywały tempo wzrostu wydatków operacyjnych poniżej lub na poziomie tempa wzrostu dochodów operacyjnych. Ponadto wzrost gospodarki kraju powinien wspierać rozwój gospodarki lokalnej i pozytywnie wpływać na dochody podatkowe Miasta.

Dobre zarządzanie: Zdaniem Fitch polityka zarządzania finansami Miasta jest czynnikiem wspierającym rating. W celu ograniczenia wydatków w najbardziej kosztownych obszarach działalności Władze Miasta ściśle kontrolują wydatki na płace, organizują przetargi na zbiorowy zakup mediów i modernizują budynki publiczne.

Umiarkowane zadłużenie: Fitch oczekuje, że w latach 2016-2018, zadłużenie bezpośrednie pozostanie na umiarkowanym poziomie poniżej 75% dochodów bieżących. Zdaniem Fitch zadłużenie będzie umiarkowanie rosło na skutek inwestycji infrastrukturalnych w dużym stopniu współfinansowanych ze środków unijnych. Fitch uważa, że wydatki majątkowe w średnim okresie będą wynosić średnio 200 mln zł lub 16% wydatków ogółem.

Rozpoczęcie inwestycji współfinansowanych z dotacji UE z perspektywy na lata 2014-2020 może wymagać czasu. Kolejny duży wzrost wydatków majątkowych jest spodziewany w latach 2018-2020, ale uważamy, że w większości będą one finansowane z dochodów majątkowych (w tym środków z UE) i nadwyżki bieżącej, co ograniczy zapotrzebowanie Miasta na finansowanie długiem. Celem Miasta jest wykorzystywanie funduszy unijnych dostępnych dla polskich jednostek samorządu terytorialnego w ramach perspektywy finansowej UE na lata 2014-2020, która zakłada możliwość ubiegania się o 85% dofinansowania inwestycji.

Słabsza gospodarka lokalna: Kielce są średnim miastem liczącym około 200.000 mieszkańców. Gospodarka Kielc jest zdwywersyfikowana, jednak słabsza niż w innych miastach będących stolicami województw. PKB na mieszkańca w 2013r. (ostatnie dostępne dane) dla podregionu kieleckiego, który obejmuje Kielce wraz z otaczającymi miejscowościami, wynosił 80% średniej krajowej. Zdaniem Fitch wskaźniki ekonomiczne dla Miasta powinny być na poziomie średniej krajowej, ponieważ Miasto jest najsilniejszym ośrodkiem w podregionie.

Czynniki zmiany ratingu

Utrzymanie dobrych wyników: Ratingi mogą zostać podniesione, jeśli Miasto nadal będzie osiągało dobre wyniki operacyjne, a jednocześnie zmniejszy się jego zapotrzebowanie na finansowanie długiem, co wpłynie na poprawę wskaźnika długu do nadwyżki bieżącej poniżej 10 lat.

Pogorszenie wyników operacyjnych: Ratingi Miasta mogą zostać obniżone, w przypadku, gdy wyniki operacyjne Miasta pogorszą się i wskaźnik obsługi zadłużenia (odsetki i spłata kapitału) do nadwyżki operacyjnej znacząco i w sposób trwały przekroczy 100% (66% w 2015r.).

Historia Ratingu

Data	Długo-terminowego IDR w walucie zagranicznej	Długo-terminowego IDR w walucie krajowej
16-10-2015	BBB-	BBB-
17-04-2015	BBB-	BBB-
24-10-2014	BBB-	BBB-
25-04-2014	BBB-	BBB-
13-12-2013	BBB-	BBB-
05-11-2013	BBB-	BBB-
12-03-2013	BBB-	BBB-
14-03-2012	BBB-	BBB-
18-03-2011	BBB-	BBB-
09-03-2010	BBB-	BBB-
24-02-2009	BBB-	BBB-
21-02-2008	BBB-	BBB-
10-01-2007	BBB-	BBB-

Główne czynniki ratingu

Podsumowanie: Słabe i mocne strony

	Otoczenie prawne	Dług i inne zobowiązania	Gospodarka	Finanse	Zarządzanie i administracja
Status	Neutralny	Neutralny	Neutralny	Neutralny	Neutralny
Trend	Stabilny	Stabilny	Stabilny	Pozytywny	Stabilny

Źródło: Fitch

Mocne strony:

- Spodziewane dobre wyniki operacyjne w średnim okresie na skutek dobrego zarządzania finansowego i operacyjnego
- Umiarkowane zadłużenie i mniejsze zapotrzebowanie na dług
- Dobra płynność

Słabe strony:

- Bardziej wymagające otoczenie gospodarcze Miasta w porównaniu do grupy porównawczej

Otoczenie prawne

Otoczenie instytucjonalno-prawne sektora samorządowego w Polsce pozostaje względnie stabilne. Jednostkami samorządu terytorialnego (JST) są gminy, powiaty i województwa (miasta na prawach powiatu wykonują zadania zarówno gminy, jak i powiatu). Działalność JST jest nadzorowana i weryfikowana przez administrację rządową. Finanse jednostek samorządowych są jawne. JST są zobowiązane do publikowania na swoich stronach internetowych uchwał budżetowych, rocznych i półrocznych sprawozdań z wykonania budżetu oraz wieloletnich prognoz finansowych. Sprawozdawczość budżetowa dotycząca zrealizowanych dochodów i wydatków jest prowadzona w oparciu o metodę kasową.

Źródła dochodów wszystkich szczebli JST są określone przez prawo, co ogranicza uznaniowość działań strony rządowej. Poza tym istnieje mechanizm wyrównywania poziomu dochodów poszczególnych JST, który przekazuje dochody z bogatszych JST do biedniejszych. Postępująca stopniowa decentralizacja zadań nie pozostaje bez wpływu na budżety JST. Środki przyznawane jednostkom na realizację nowych zadań powodują zwiększenie budżetów, ale równocześnie przyczyniają się do zmniejszania elastyczności finansowej JST. Otrzymywane środki są bowiem często, niewystarczające do realizacji przekazywanych zadań. Co do zasady JST nie mogą uchwalić budżetu z deficytem na poziomie operacyjnym, jednak nie mają ograniczeń dotyczących deficytów na poziomie inwestycyjnym.

Wolne środki JST mogą lokować na rachunkach w bankach z siedzibą na terenie Rzeczypospolitej Polskiej, w skarbowe papiery wartościowe oraz w obligacje emitowane przez inne JST. Na sfinansowanie przejściowego deficytu budżetowego w ciągu roku JST mogą zaciągać krótkoterminowy dług, który muszą spłacić najpóźniej do końca roku, w którym został zaciągnięty.

Każda JST musi spełnić „indywidualny wskaźnik zadłużenia” obliczany oddzielnie dla każdej z nich. Planowana w budżecie relacja obsługi zadłużenia do dochodów ogółem nie może przekraczać średniej relacji nadwyżki bieżącej powiększonej o dochody ze sprzedaży majątku do dochodów ogółem z ostatnich 3 lat. Zdaniem Fitch, te regulacje powinny sprzyjać poprawie wyników operacyjnych JST, co poprawia ich wiarygodność finansową.

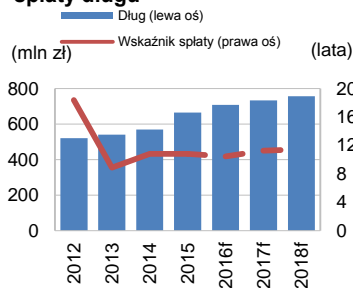
JST nie mogą ogłosić upadłości. W przypadku problemów finansowych jednostka może wystąpić o przyznanie pożyczki z budżetu państwa, po uprzednim wdrożeniu postępowania naprawczego. Nie można jednak wykluczyć, że JST nie będą w stanie wywiązywać się terminowo ze swoich zobowiązań finansowych

Metodyki

International Local and Regional Governments Rating Criteria – Outside the United States (April 2016)

Tablica 1

Zadłużenie i wskaźnik spłaty długu

f: prognozy Fitch
Źródło: Obliczenia Fitch na podstawie budżetów spłaty

Zadłużenie i zobowiązania pośrednie

Wzrost zadłużenia będzie zależny od cyklu inwestycyjnego i będzie wynikać z dużych inwestycji infrastrukturalnych finansowanych z UE. Dodatkowo Miasto może rozważyć dalszą restrukturyzację zadłużenia. Główne inwestycje będą dotyczyły transportu, parku technologicznego oraz infrastruktury drogowej. Władze Miasta zamierzają ubiegać się o środki dostępne dla polskich jednostek samorządu terytorialnego w ramach perspektywy finansowej UE 2014-2020.

Polityka zadłużania i struktura długu

Na koniec 2015r. całe zadłużenie Kielc posiadało oprocentowanie zmienne, co naraża Miasto na ryzyko stóp procentowych, jednak jest ono ograniczone przez rozważne podejście władz do budżetu. Miasto zazwyczaj planuje w budżecie wyższe odsetki niż faktycznie zapłacone, by zapewnić wystarczające środki w razie nieoczekiwanych zmian stóp procentowych. Miasto nie jest narażone na ryzyko kursowe, ponieważ całe zadłużenie jest denominowane w walucie krajowej.

Miasto aktywnie zarządza długiem, na przykład dokonując wcześniejszych spłat najwyżej oprocentowanych kredytów, jak miało to miejsce w latach 2010-2015. Restrukturyzacja zadłużenia ma pozytywny wpływ na budżet Miasta, ale pogarsza wskaźniki obsługi długu. Bez wspomnianej restrukturyzacji wskaźnik obsługi zadłużenia wyniósłby 37% zamiast 94% w 2014r. i 48% zamiast 66% w 2015r.

Restrukturyzacja zadłużenia jest rozważana również w średnim okresie. Miasto może wcześniej spłacić już zaciągnięte kredyty i zastąpić je nowymi na korzystniejszych warunkach. Pozwoliłoby to na wydłużenie terminu zapadalności i mogłoby obniżyć koszty obsługi zadłużenia.

Obecnie Miasto finalizuje procedury związane z uzyskaniem kredytu z Europejskiego Banku Inwestycyjnego (EBI) na finansowanie inwestycji, z limitem 250 mln zł dostępnym do 2020 roku. Kredyt ten będzie miał sześcioletni okres karencji i długi termin zapadalności wynoszący 20 lat dla każdej transzy.

Tablica 2

Struktura zadłużenia bezpośredniego na 31 grudnia 2015r.

(mln zł)	Wartość zobowiązań		Okres karencji	Zapadalność	Kwota długu na 31-12-2015 (%)	
	wg umowy					
Kredyty bankowe	716		3-5 lat	2024-2030	578	87
Emisja obligacji	86		3 lata	2026	84	13
Pożyczki preferencyjne	4		brak	2017-2018	3	0,5
Razem	807				665	100

Źródło: Miasto Kielce

Płynność

Fitch ocenia płynność Kielc jako dobrą. Średnie stany gotówki na rachunku Kielc na koniec poszczególnych miesięcy wynosiły 41,5 mln zł. Miasto ma do dyspozycji kredyt w rachunku bieżącym w wysokości 50 mln zł (dostępny do końca 2020r.), z którego może skorzystać w przypadku przejściowych problemów z płynnością lub w celu opóźnienia zaciągania kredytów inwestycyjnych. Miasto posiada skonsolidowany rachunek bankowy, co zapewnia lepszą płynność oraz niższe koszty obsługi bankowej.

Zobowiązania pośrednie

Ryzyko pośrednie Kielc składa się głównie z zadłużenia spółek komunalnych (122 mln zł na koniec 2015r.) z tego większość dotyczy zadłużenia czterech spółek: Przedsiębiorstwa Gospodarki Odpadami (PGO), Kieleckiego Towarzystwa Budownictwa Społecznego (KTBS), Rejonowego Przedsiębiorstwa Zieleni i Usług Komunalnych (RPZiUK) oraz Targów Kielce (TK).

Ryzyko dla budżetu Kielc wynikające z długu tych spółek jest ograniczone, ponieważ są one samowystarczalne finansowo. Zadłużenie spłacają z czynszów płaconych przez lokatorów w ramach budownictwa społecznego lub z opłat otrzymywanych od użytkowników końcowych. Miasto zapewnia wsparcie finansowe niektórym spółkom komunalnym w formie dopłat do ich kapitału (w 2015r. około 6,2 mln zł).

Na koniec 2015r. Kielce nie udzieliły żadnych poręczeń oraz nie planują udzielania poręczeń w średnim okresie.

Największe ryzyko pośrednie dla Miasta generuje Korona Kielce S.A. (klub sportowy). W 2008r. Miasto przejęło spółkę i od tamtego czasu podniosło jej kapitał zakładowy o łączną kwotę ok. 60 mln zł (10,6 mln zł w 2015r.) Ponieważ spółka jest w słabej kondycji finansowej i wykazuje straty, może potrzebować wsparcia finansowego do czasu, kiedy Miasto znajdzie dla niej inwestora.

Duża inwestycja prowadzona przez Przedsiębiorstwo Gospodarki Odpadami (PGO) budowy spalarni odpadów ma zakończyć się do końca 2016 roku. Wartość netto projektu wynosi 249 mln zł. Projekt jest w 66% finansowany z dotacji państwowych, a pozostała część finansowania będzie pochodzić ze środków własnych PGO oraz kredytu z NFOŚ udzielonego na preferencyjnych warunkach.

Gospodarka

Kielce, stolica województwa świętokrzyskiego, są ważnym ośrodkiem administracyjnym, kultury i edukacji w regionie. Województwo świętokrzyskie, które stanowi około 3,7% terytorium Polski, jest zamieszkane przez 3,3% ludności kraju, jest jednym z pięciu najsłabiej rozwiniętych województw w Polsce i generuje tylko 2,4% PKB kraju. Z tego względu województwo to kwalifikuje się do otrzymywania dodatkowych środków unijnych przeznaczonych na rozwój regionalny w ramach Programu Operacyjnego Rozwój Polski Wschodniej.

Gospodarka Kielc jest zdywersyfikowana, ważną rolę odgrywa sektor usług, który generuje 63,6% Wartości Dodanej Brutto (2013r.) i kolejno 23,8% sektor przemysłowy. W 2013r. (ostatnie dostępne dane) PKB na mieszkańca podregionu kieleckiego, który obejmuje Kielce oraz okoliczne miasta i gminy stanowił 79,8% średniej krajowej. Jednak wskaźniki dla samego Miasta powinny być wyższe, ponieważ jest to najsilniejszy ośrodek gospodarczy w podregionie.

Przemysł jest reprezentowany przez firmy z branży budowlanej, poligraficznej, farmaceutycznej, metalurgicznej i maszynowej. Liczba firm zarejestrowanych w Kielcach była stabilna w ostatnich latach i wynosiła około 28.000 podmiotów. Wskaźnik firm na 10.000 mieszkańców w Kielcach (1.443 w 2014r.) jest wyższy niż średnia krajowa (1071), i jest jednym z najwyższych spośród miast z grupy porównawczej.

Kielce liczą około 200.000 mieszkańców. Ludność Miasta starzeje się, co odzwierciedla 22,5% udział osób w wieku poprodukcyjnym (2014r.) w porównaniu do średniej krajowej wynoszącej

Tablica 3
Spółki z udziałem Miasta

(mln zł)	2014			Zysk/Strata Netto	Zadłużenie długoterminowe	
	Udział miasta (%)	Kapitał podstawowy	Aktywa ogółem	2015*	2014	2015*
Kieleckie Towarzystwo Budownictwa Społecznego Sp. z o.o.	100	30,3	82,0	0,9	28,7	27,2
Port Lotniczy Kielce S.A.	100	1,1	1,1	-0,1	0,0	0,0
Przedsiębiorstwo Gospodarki Odpadami Sp. z o.o.	100	27,7	242,1	5,0	19,3	64,1
Miejskie Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej Sp. z o.o.	100	60,5	85,9	1,0	0,5	0,3
Korona Kielce S.A.	100	-5,4	2,5	-2,0	0,0	0,0
Rejonowe Przedsiębiorstwo Zieleni i Usług Komunalnych Sp. z o.o.	100	49,3	73,5	0,8	18,6	15,7
Targi Kielce S.A.	99,6	54,0	194,0	6,9	29,4	14,4
Razem					96,5	121,8

*: dane wstępne
Źródło: Miasto Kielce

około 19%) w strukturze ludności. Może to skutkować wyższymi wydatkami na opiekę społeczną i zdrowotną w długim okresie. Wskaźnik przyrostu naturalnego ma silną tendencję spadkową (5,1 na 1.000 mieszkańców w 2014r.) w porównaniu ze średnią krajową (0,4 promila) i ujemny wskaźnik migracji. Stopa bezrobocia na koniec 2015r. wyniosła 8,7% była niższa od średniej krajowej (9,8%).

Spółka Targi Kielce (TK), w której Miasto posiada prawie 100% udziałów, jest jednym z dwóch największych organizatorów targów w Polsce. TK organizują ponad 70 targów, wystaw i konferencji każdego roku dla różnych branż m.in. dla budownictwa, rolnictwa, przemysłu energetycznego oraz obronnego. TK, które w ostatnich latach rozwijały się dynamicznie, zamierzają ciągle poszerzać swoją ofertę wystawienniczą.

Fitch prognozuje, że w latach 2016-2017 realny wzrost PKB Polski wyniesie 3,5%. Wzrost gospodarczy kraju powinien sprzyjać rozwojowi Miasta. Modernizacja lokalnej infrastruktury powinna również korzystnie oddziaływać na gospodarkę lokalną, stymulując działalność gospodarczą w mieście wspierającą wzrost dochodów z tytułu podatków.

Finanse

Fitch oczekuje, że Miasto utrzyma dobre wyniki operacyjne w średnim okresie. Marża operacyjna będzie wynosiła 8%, nadwyżka operacyjna będzie 1,5x wyższa od obsługi zadłużenia, a wskaźnik zadłużenie do nadwyżki bieżącej będzie na bezpiecznym poziomie 10-11 lat. Powyższa prognoza jest oparta na założeniu, że Władze Miasta będą utrzymywały tempo wzrostu wydatków operacyjnych poniżej lub na poziomie tempa wzrostu dochodów operacyjnych. Ponadto wzrost gospodarki kraju powinien wspierać rozwój gospodarki lokalnej i pozytywnie wpływać na dochody podatkowe Miasta.

Ostrożna polityka Władz Miasta oraz ograniczanie wzrostu wydatków przyczyniły się do poprawy wyników operacyjnych w latach 2013-2015. Zgodnie z prognozami Fitch w 2015r. marża operacyjna Kielce wyniosła 8%, i była wyższa od średniej z lat 2010-2012, wynoszącej 5,3%.

Nowe zadanie zlecone z zakresu administracji rządowej

W 2016 roku Sejm przyjął ustawę tzw. program „Rodzina 500+” przyznający świadczenie pieniężne w wysokości 500 zł miesięcznie na dziecko dla rodzin posiadających więcej niż jedno dziecko. Jest to zadanie zlecone z zakresu administracji rządowej. JST będą otrzymywały dotację z budżetu centralnego, a następnie będą wypłacać świadczenia beneficjentom programu. JST będą również otrzymywały dotacje na obsługę tego zadania. Program rozpoczął się w dniu 1 kwietnia 2016r., a beneficjenci będą mieli 3 miesiące na złożenie wniosku o przyznanie wypłaty z tego tytułu.

Według otrzymanej decyzji, w 2016r. Miasto ma otrzymać 63 mln na wypłatę świadczeń za 9 miesięcy funkcjonowania Programu „500+”. Powyższy przepływ transferów nie jest ujęty w prognozach Fitch.

Dochody operacyjne

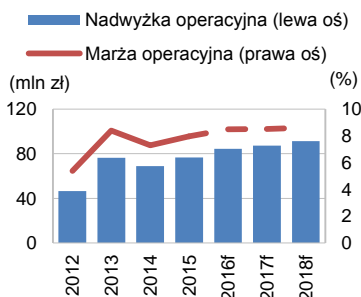
Zdaniem Fitch dochody operacyjne będą rosły średnio 3% w latach 2016-2018, głównie na skutek wzrostu lokalnej gospodarki wspierającej dochody z podatków dochodowych i lokalnych oraz rosnącej bazy podatkowej.

Transfery bieżące nadal największą pozycją dochodów operacyjnych

Transfery bieżące pozostaną największym źródłem dochodów operacyjnych Miasta (409 mln zł lub 43% dochodów operacyjnych w 2015r.). Fitch zakłada, że transfery bieżące będą rosły około 2% rocznie, dodatkowo od 2017r. wspierane przez dotacje unijne z okresu programowania na lata 2014-2020 dla programów społecznych. Transfery bieżące, chociaż rosną co roku, nie zapewniają Miastu dodatkowej elastyczności, ponieważ obejmują głównie dotacje celowe przeznaczone na zadania zlecone z zakresu administracji rządowej takie jak wypłata zasiłków, świadczenia rodzinne, zasiłki społeczne czy na współfinansowanie niektórych zadań własnych, głównie w pomocy społecznej i oświaty

Tablica 4

Wyniki operacyjne

f: prognozy Fitch
Źródło: Obliczenia Fitch na podstawie budżetów miasta

Rosnące dochody z podatków dochodowych

Dochody z tytułu podatku dochodowego od osób fizycznych (PIT) i prawnych (CIT) pozostaną drugim największym źródłem dochodów Miasta. W 2015r. ich udział w dochodach operacyjnych wyniósł 25%. Fitch oczekuje, że tempo wzrostu dochodów z tego źródła wyniesie 3% rocznie w średnim okresie.

Podatek od nieruchomości stabilnym źródłem dochodów

Największy udział w podatkach i opłatach lokalnych ma podatek od nieruchomości (2015r. 56% i 99 mln zł). Fitch prognozuje stopniowy wzrost dochodów z tego źródła około 2%-3% rocznie w latach 2016-2018 w wyniku rozwoju bazy podatkowej i ze wzrostu stawek podatkowych (w 2016r Miasto podniosło stopy podatku od nieruchomości, po dwóch latach nie wykorzystywania tego prawa, co powinno zwiększyć dochody o około 5 mln zł w 2016 roku).

Tablica 5

Dochody operacyjne

(mln zł)	2014	2015	Struktura (%)
CIT, PIT	231	240	25
Podatek od nieruchomości	97	99	10
Podatek od czynności cywilno-prawnych	8	11	1
Opłata "śmieciowa" (od lipca 2013)	31	31	3
Pozostałe podatki i opłaty lokalne	37	36	4
Transfery bieżące	417	409	43
Pozostałe dochody operacyjne	123	136	14
Razem	945	962	100

Źródło: Obliczenia Fitch na podstawie budżetów miasta

Wydatki operacyjne*Presja na wzrost wydatków operacyjnych utrzyma się*

Zdaniem Fitch, wydatki operacyjne Miasta będą rosły około 3% rocznie w latach 2016-2018. Podobnie jak wiele samorządów w Polsce budżet Kielc jest pod silną presją wydatków operacyjnych, ale Władze Miasta starają się utrzymywać wzrost wydatków operacyjnych poniżej lub na poziomie wzrostu dochodów operacyjnych. Dodatkowa presja na wydatki operacyjne może dotyczyć kosztów zakończonych inwestycji.

Program racjonalizacji wydatków

Władze Miasta koncentrują się na racjonalizacji i kontroli wydatków analizując i monitorując wydatki w najbardziej kosztownych obszarach m.in. w zakresie edukacji, opieki społecznej, administracji i mieszkań komunalnych. Polityka ta będzie kontynuowana i zdaniem Fitch jest czynnikiem wspierającym rating.

Oświata - najbardziej kosztowne zadanie Miasta

Podobnie jak w przypadku innych polskich miast, w średnim okresie, oświata pozostanie największą pozycją wydatków stanowiącą 37% wydatków operacyjnych, podobnie do innych miast z grupy porównawczej z udziałem pomiędzy 38% i 41% w 2015r. Subwencja oświatowa i pozostałe dochody operacyjne w sektorze nie są wystarczające na pokrycie wszystkich wydatków operacyjnych generowanych przez oświatę. Wywiera to dodatkową presję na budżet Miasta, ponieważ pozostała część Miasto musi finansować ze środków własnych. Presja wynika głównie z podwyżek wynagrodzeń nauczycieli powyżej poziomu inflacji, która jest wynikiem negocjacji pomiędzy związkami zawodowymi i rządem. W 2015r udział Miasta w finansowaniu wydatków wynosił około 22,8% (76 mln zł).

Dochody i wydatki majątkowe

Inwestycje Miasta dotyczą głównie lokalnej infrastruktury, parku technologicznego, transportu publicznego i mieszkalnictwa. Fitch uważa, że wydatki majątkowe w średnim okresie będą wynosić średnio 200 mln zł lub 16% wydatków ogółem. Celem Miasta jest wykorzystywanie funduszy unijnych dostępnych dla polskich jednostek samorządu terytorialnego w ramach perspektywy finansowej UE na lata 2014-2020, która zakłada możliwość ubiegania się o 85% dofinansowania inwestycji.

Tablica 6

Wydatki operacyjne

(mln zł)	2014	2015	Udział (%)
Oświata	323	334	37
Pomoc społeczna	219	215	24
Administracja publiczna	52	57	6
Transport i drogi	97	100	11
Pozostałe	199	195	22
Razem	889	901	100

Źródło: Obliczenia Fitch na podstawie budżetów miasta

Rozpoczęcie inwestycji współfinansowanych z dotacji UE z perspektywy na lata 2014-2020 może wymagać czasu. Intensyfikacja wydatków majątkowych jest spodziewana w latach 2018-2020, ale uważamy, że w większości będą one finansowane z dochodów majątkowych (w tym środków z UE) i nadwyżki bieżącej, co ograniczy zapotrzebowanie Miasta na finansowanie długiem.

Wysokie wydatki majątkowe w 2015r. (303 mln zł lub 25% wydatków ogółem) wynikają z płatności końcowych za inwestycje współfinansowane z dotacji UE z okresu programowania 2007-2013, które musiały zostać zakończone do końca 2015r. w celu uniknięcia ryzyka utraty dotacji.

Władze lokalne

Fitch oczekuje, że polityka Miasta w zakresie zarządzania finansami i rozwoju Miasta będzie kontynuowana. Prezydent Miasta Pan Wojciech Lubawski piastuje stanowisko od 2002 roku. Organem stanowiącym Kielc jest składająca się z 25 radnych Rada Miasta. Obecnie Prezydent posiada większość w Radzie.

Polityka Władz Miasta

Władze Kielc koncentrują się na tworzeniu korzystnych warunków dla rozwoju przedsiębiorczości w Mieście i pozyskiwaniu nowych inwestorów oraz na poprawie infrastruktury lokalnej. Miasto przygotowuje nieruchomości pod inwestycje komercyjne i mieszkaniowe na terenie Kielc, głównie poprzez opracowanie planów zagospodarowania przestrzennego oraz uzbrajanie terenów inwestycyjnych.

W opinii Fitch Władze Miasta będą utrzymywały kontrolę wydatków operacyjnych. Aby ograniczyć wzrost sztywnych wydatków, władze Miasta monitorują zatrudnienie, optymalizują liczbę szkół, organizują zbiorcze przetargi na media miejskie i modernizują budynki publiczne. Działania te powinny pozwolić Kielcom na utrzymanie wzrostu wydatków operacyjnych poniżej lub na poziomie wzrostu dochodów operacyjnych w średnim okresie.

Załącznik A

Miasto Kielce

(mln zł)	2011	2012	2013	2014	2015
Podatki	307,6	317,6	328,1	344,4	357,9
Transfery otrzymane (dotacje i subwencje)	371,4	392,4	416,4	417,0	408,7
Oplaty i pozostałe dochody operacyjne	154,0	152,4	164,5	180,1	195,0
Dochody operacyjne	833,0	862,4	909,0	941,5	961,6
Wydatki operacyjne	-790,9	-815,9	-832,7	-872,7	-884,9
Nadwyżka operacyjna	42,1	46,5	76,3	68,8	76,7
Dochody finansowe	0,6	0,7	1,0	0,5	0,5
Odsetki zapłacone	-12,4	-18,9	-16,3	-16,7	-15,6
Nadwyżka bieżąca	30,3	28,3	61,0	52,6	61,6
Dochody majątkowe	196,3	118,4	115,5	114,3	129,1
Wydatki majątkowe	-326,4	-259,2	-213,8	-219,1	-303,8
Bilans majątkowy	-130,1	-140,8	-98,3	-104,8	-174,7
Nadwyżka (Deficyt) przed obsługą zadłużenia	-99,8	-112,5	-37,3	-52,2	-113,1
Nowe zadłużenie	222,6	154,5	76,6	76,0	131,6
Splata zadłużenia	-86,1	-20,5	-55,2	-47,8	-35,4
Zmiana zadłużenia netto	136,5	134,0	21,4	28,2	96,2
Wynik budżetu ogółem	36,7	21,5	-15,9	-24,0	-16,9
Zadłużenie					
Krótkoterminowe	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Długoterminowe	386,3	520,0	541,1	569,2	665,1
Zadłużenie bezpośrednie	386,3	520,0	541,1	569,2	665,1
+ Inne zobowiązania dłużne	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Zadłużenie ogółem	386,3	520,0	541,1	569,2	665,1
- Wolne środki	62,9	82,0	66,8	42,8	25,8
Zadłużeniem ogółem netto	323,4	438,0	474,3	526,4	639,3
+ Udzielone poręczenia	4,7	0,0	0,0	0,0	-
+ Zadłużenie spółek komunalnych oraz SPZOZ-ów (bez poręczeń)	40,5	59,8	55,8	96,5	121,8
Ogółem zadłużenie i zobowiązania pośrednie netto	368,6	497,8	530,1	622,9	761,1
Memo do zadłużenia bezpośredniego (%)					
udział zadłużenia w walutach obcych (%)	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
udział emisji w zadłużeniu ogółem (%)	22,3	16,6	15,9	15,0	12,6
udział zadłużenia o oprocentowaniu stałym (%)	0,5	0,5	0,7	0,5	0,4

Źródło: Obliczenia Fitch na podstawie budżetów Miasta

Załącznik B

Miasto Kielce

	2011	2012	2013	2014	2015
Wskaźniki budżetowe					
Nadwyżka operacyjna/ Dochody operacyjne (%)	5,05	5,39	8,39	7,31	7,98
Nadwyżka bieżąca/ Dochody bieżące ^a (%)	3,63	3,28	6,7	5,58	6,4
Nadwyżka (deficyt) przed obsługą zadłużenia/ Dochody ogółem ^b (%)	-9,69	-11,46	-3,64	-4,94	-10,36
Wynik budżetu ogółem/ Dochody ogółem (%)	3,56	2,19	-1,55	-2,27	-1,55
Wzrost dochodów operacyjnych (% zmiana w ciągu roku)	b.d.	3,53	5,4	3,58	2,13
Wzrost wydatków operacyjnych (% zmiana w ciągu roku)	b.d.	3,16	2,06	4,8	1,4
Wzrost nadwyżki bieżącej (% zmiana w ciągu roku)	b.d.	-6,6	115,55	-13,77	17,11
Wskaźniki zadłużenia					
Wzrost zadłużenia bezpośredniego (% zmiana w ciągu roku)	b.d.	34,61	4,06	5,19	16,85
Odsetki zapłacone/ Dochody operacyjne (%)	1,49	2,19	1,79	1,77	1,62
Nadwyżka operacyjna/ Odsetki zapłacone (wielokrotność)	3,4	2,5	4,7	4,1	4,9
Obsługa zadłużenia bezpośredniego/ Dochody bieżące (%)	11,82	4,56	7,86	6,85	5,3
Obsługa zadłużenia bezpośredniego/ Nadwyżka operacyjna (%)	233,97	84,73	93,71	93,75	66,49
Zadłużenie bezpośrednie/ Dochody bieżące (%)	46,34	60,25	59,46	60,42	69,13
Zadłużenie ogółem/ Dochody bieżące (%)	46,34	60,25	59,46	60,42	69,13
Zadłużenie bezpośrednie/ Nadwyżka bieżąca (lata)	12,7	18,4	8,9	10,8	10,8
Ogółem zadłużenie i zobowiązania pośrednie netto/ Dochody bieżące (%)	44,22	57,68	58,25	66,13	79,11
Zadłużenie ogółem/ Nadwyżka bieżąca (lata)	12,7	18,4	8,9	10,8	10,8
Zadłużenie bezpośrednie/ PKB (%)	5,95	-	-	-	-
Zadłużenia bezpośrednie na mieszkańca (PLN)	1.894	2.574	2.679	2.818	3.260
Wskaźniki dochodów					
Dochody operacyjne/ Planowane dochody operacyjne (%)	105	100,33	104,88	105,64	104,31
Dochody podatkowe/ Dochody operacyjne (%)	36,93	36,83	36,09	36,58	37,22
Podatki lokalne/ Dochody podatkowe ogółem	33,45	34,1	34,47	32,81	33
Otrzymane transfery bieżące/ Dochody operacyjne (%)	44,59	45,5	45,81	44,29	42,5
Dochody operacyjne/ Dochody ^b ogółem (%)	80,88	87,87	88,64	89,13	88,12
Dochody ^b na mieszkańca (PLN)	5.048	4.859	5.077	5.229	5.349
Wskaźniki wydatków					
Wydatki operacyjne/ Planowane wydatki operacyjne (%)	102,59	100,78	103,38	104,54	102,64
Wydatki na wynagrodzenia/ Wydatki operacyjne (%)	45,54	47,09	46,78	46,03	46,17
Transfery bieżące/ Wydatki operacyjne (%)	10,03	10,09	9,56	8,91	8,81
Wydatki majątkowe/ Planowane wydatki majątkowe (%)	77,79	55,25	78,09	69,75	130,61
Wydatki majątkowe/ Wydatki ogółem (%)	26,85	23,26	19,12	18,95	24,51
Wydatki majątkowe/ Lokalny PKB (%)	5,02	-	-	-	-
Wydatki na mieszkańca (PLN)	5.960	5.517	5.535	5.724	6.077
Finansowanie wydatków majątkowych					
Nadwyżka bieżąca/ Wydatki majątkowe (%)	9,28	10,92	28,53	24,01	20,28
Dochody majątkowe/ Wydatki majątkowe (%)	60,14	45,68	54,02	52,17	42,5
Zmiana zadłużenia netto/ Wydatki majątkowe (%)	41,82	51,7	10,01	12,87	31,67

^a wraz z dochodami finansowym

^b bez nowego zadłużenia

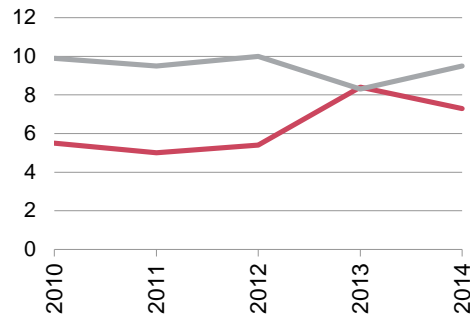
b.d. – brak danych

Źródło: Fitch na podstawie budżetów Miasta

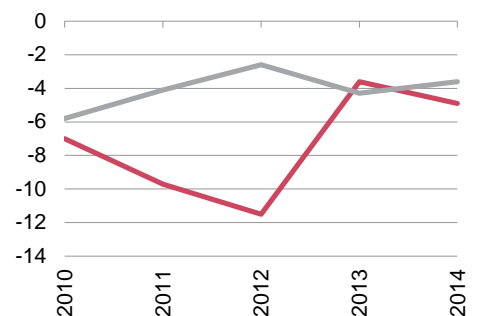
Załącznik C
Miasto Kielce

Grupa porównawcza

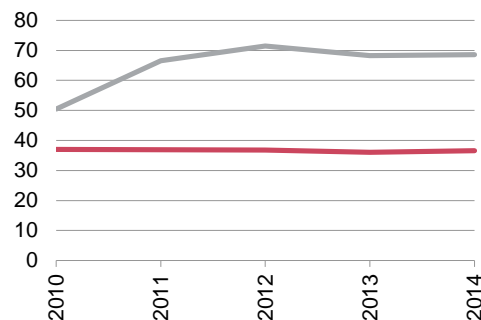
Nadwyżka operacyjna
% dochodów operacyjnych

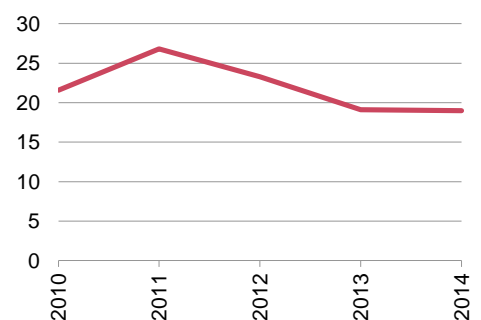
Nadwyżka (Deficyt)
% dochodów ogółem

Podatki
% dochodów operacyjnych

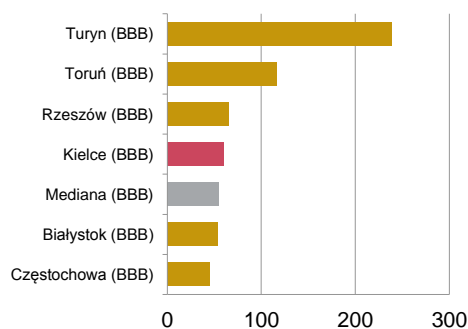
Wydatki majątkowe
% wydatków ogółem

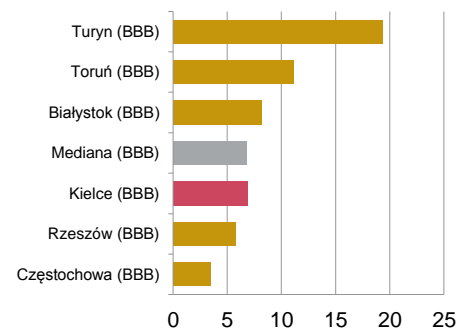
— Miasto Kielce

— Mediana dla grupy posiadającej rating BBB

Zadłużenie
To do dochodów bieżących (%) 2014

Obsługa zadłużenia do dochodów bieżących (%) 2014

Tłumaczenie z oryginału opublikowanego dnia 7 czerwca 2016r. w języku angielskim. Wersja angielska jest wiążąca.

Powyzsze ratingi zostały nadane na zlecenie emitenta, i w związku z tym Fitch otrzymał wynagrodzenie za ich nadanie.

WSZYSTKIE RATINGI FITCH PODLEGAJĄ PEWNYM OGRANICZENIOM ORAZ WYŁĄCZENIOM ODPOWIEDZIALNOŚCI. PROSIMY O ZAPOZNANIE SIĘ Z TYMI OGRANICZENIAMI I WYŁĄCZENIAMI ODPOWIEDZIALNOŚCI NA STRONIE FITCH: [HTTPS://FITCHRATINGS.COM/UNDERSTANDING CREDITRATINGS](https://fitchratings.com/understanding-creditratings). PONADTO, NA STRONIE AGENCJI „WWW.FITCHRATINGS.COM” ZNAJDUJĄ SIĘ PUBLICZNIE DOSTĘPNE DEFINICJE RATINGÓW ORAZ ZASADY ICH STOSOWANIA. OPUBLIKOWANE TAM RATINGI, Kryteria oraz metodyki są w KAŻDEJ CHWILI DOSTĘPNE. NA STRONIE AGENCJI W SEKCJI „CODE OF CONDUCT” ZNAJDUJĄ SIĘ DOKUMENTY: CODE OF CONDUCT, CONFIDENTIALITY, CONFLICTS OF INTEREST, AFFILIATE FIREWALL, COMPLIANCE, A TAKŻE INNE ODPOWIEDNIE DOKUMENTY DOTYCZĄCE POLITYK I PROCEDUR STOSOWANYCH PRZEZ FITCH. FITCH MOGŁ RÓWNIEŻ ZREALIZOWAĆ INNĄ, DOZWOLONĄ POD OBECNYMI REGULACJAMI, USŁUGĘ TEMU OCENIANEMU EMITENTOWI LUB POWIĄZANYM Z NIM PODMIOTOM TRZECIM. DALSZE INFORMACJE DOTYCZĄCE TEJ USŁUGI RATINGOWEJ, DLA KTÓREJ ANALITYK WIODĄCY JEST UMIEJSCOWIONY W PODMIOCIE ZAREJESTROWANYM W UE, MOŻNA ZNALEZĆ NA STRONIE EMITENTA NA STRONIE INTERNETOWEJ FITCH.

Copyright © 2016 Fitch, Inc., Fitch Ratings Ltd. i jego podmioty zależne. 33 Whitehall Street, NY, NY 10004.

Telefon: 1-800-753-4824, (212) 908-0500. Fax: (212) 480-4435. Kopiowanie lub wykorzystywanie w całości lub w części bez zgody jest zabronione. Wszelkie prawa zastrzeżone.

W procesie nadawania i utrzymywania ratingów, jak również tworzeniu innych raportów (łącznie z informacjami o prognozach), Fitch bazuje na faktycznych informacjach otrzymanych od emitentów i underwriterów i innych źródeł, które według Fitch są wiarygodne. Fitch przeprowadza rozsądne badanie faktycznych informacji, na których bazuje, zgodnie ze swoją metodyką oraz otrzymuje rozsądne potwierdzenie tych informacji w niezależnych źródłach, w miarę dostępności tych źródeł dla danego papieru wartościowego lub w danej jurysdykcji. Sposób weryfikacji faktów przez Fitch i zakres otrzymanej weryfikacji od stron trzecich będzie się różnić w zależności od charakteru danego papieru wartościowego i jego emitenta, wymogów i zwyczajów w jurysdykcji, w ramach której oceniany papier jest oferowany/sprzedawany i/lub jest zlokalizowany emitent, dostępności i charakteru odpowiednich informacji publicznych, dostępu do Zarządu emitenta i jego doradców, dostępności do istniejących wcześniej informacji stron trzecich takich jak: raporty audytatorów, zatwierdzone listy z procedurami, oceny, raporty aktualne, raporty inżynierskie, opinie prawne oraz innych raportów sporządzonych przez strony trzecie, dostępności niezależnych i kompetentnych źródeł weryfikujących w związku z konkretnym papierem wartościowym lub w danej jurysdykcji z której pochodzi emitent oraz szeregu innych czynników. Podmioty/osoby wykorzystujące ratingi Fitch powinni zrozumieć, że ani dokładniejsza weryfikacja faktów, ani jakakolwiek weryfikacja przez strony trzecie nie gwarantuje, że wszystkie informacje, na których bazuje Fitch w procesie nadania ratingu będą dokładne i kompletne. Ostatecznie, to emitent i jego doradcy są odpowiedzialni za dokładność informacji, które przekazują Fitch oraz rynkowi w dokumentach oferujących i innych raportach. W procesie nadawania ratingów Fitch musi polegać na pracy ekspertów, takich jak: niezależni audytorzy jeśli chodzi o sprawozdania finansowe oraz prawnicy w zakresie kwestii prawnych i podatkowych. Ponadto, ratingi oraz prognozy dotyczące informacji finansowych oraz innych informacji z natury rzeczy dotyczą zdarzeń przyszłości i bazują na założeniach i oczekiwaniach dotyczących zdarzeń w przyszłości, które z natury rzeczy nie mogą zostać zweryfikowane jako fakty. W efekcie, pomimo jakiegokolwiek weryfikacji teraźniejszych faktów, na rating mogą wpływać przyszłe zdarzenia czy warunki, które nie zostały wzięte pod uwagę w momencie nadania lub potwierdzenia ratingu.

Informacje zawarte w tym raporcie są prezentowane w oryginalnej postaci, bez żadnych gwarancji, a Fitch nie gwarantuje, że raport lub jakakolwiek jego zawartość spełni jakiegokolwiek oczekiwania odbiorcy raportu. Rating nadany przez Fitch jest opinią o wiarygodności kredytowej papieru wartościowego. Ta opinia jest oparta na kryteriach i metodach, które Fitch ciągle ocenia i aktualizuje. Z tego względu, ratingi są pracą zbiorową w ramach Fitch i żadna osoba ani grupa osób nie jest samodzielnie za nie odpowiedzialna. Rating nie odzwierciedla ryzyka poniesienia strat na skutek innych ryzyk niż ryzyko kredytowe chyba, że ryzyka takie zostały dokładnie przedstawione. Fitch nie jest zaangażowany w oferowanie lub sprzedaż jakichkolwiek papierów wartościowych. Wszystkie raporty Fitch są pracą zbiorową. Konkretnie osoby wskazane w tych raportach brały udział w opracowywaniu opinii w nich zawartych, ale nie są jedynymi za nie odpowiedzialnymi. Osoby te zostały wskazane jedynie jako osoby do kontaktu. Raport prezentujący rating nadany przez Fitch nie jest prospektem ani nie zastępuje informacji zebranych, sprawdzonych i przedstawianych inwestorom przez emitenta i jego agenta w związku ze sprzedażą papierów dłużnych. Ratingi mogą być zmienione lub wycofane w każdej chwili z różnych powodów i jest to suwerenna decyzja Fitch'a. Fitch nie oferuje żadnego doradztwa inwestycyjnego. Ratingi nie stanowią rekomendacji kupna, sprzedaży lub trzymania jakichkolwiek papierów wartościowych. Ratingi nie komentują poprawności cen rynkowych, przydatności jakiegokolwiek papieru wartościowego dla danego inwestora, charakterystyki zwolnień podatkowych lub zobowiązań podatkowych związanych z płatnościami z danym papierem wartościowym. Fitch otrzymuje wynagrodzenie od emitentów, ubezpieczycieli, gwarantów, innych instytucji oraz organizatorów za usługi ratingowe. Opłaty te zazwyczaj zamykają się w przedziale od 1.000 USD do 750.000 USD (lub równowartości tej kwoty w innych walutach) za emisję. W niektórych wypadkach Fitch ocenia wszystkie lub dużą część emisji danego emitenta, lub ubezpieczonych lub gwarantowanych przez danego ubezpieczyciela lub gwaranta, w ramach jednej opłaty rocznej. Taka opłata kształtuje się w przedziale od 10.000 USD do 1.500.000 USD (lub równowartości tej kwoty w innych walutach). Nadanie, publikacja i dystrybucja ratingu przez Fitch nie stanowi zgody Fitch'a do używania jego nazwy w roli eksperta w związku z jakiegokolwiek rejestracją w ramach przepisów o publicznym obrocie papierów wartościowych w USA, ustawy „Financial Services and Markets Act” z 2000 roku w Wielkiej Brytanii (United Kingdom) lub podobnych praw i regulacji w każdym innym państwie. Z powodu relatywnej efektywności elektronicznej publikacji i dystrybucji, analizy Fitch mogą być dostępne dla prenumeratorów tych wersji do 3 dni wcześniej niż dla prenumeratorów wersji drukowanej.

Informacja dotycząca tylko Australii, Nowej Zelandii, Tajwanu, Korei Południowej: Fitch Australia Pty Ltd posiada licencję na świadczenie usług finansowych w Australii (Australian Financial Services Licence no. 337123), upoważniającą do przyznawania ratingów kredytowych tylko Klientom hurtowym (wholesale clients). Informacje o ratingach kredytowych publikowane przez Fitch nie są przeznaczone do wykorzystywania przez osoby, które są klientami detalicznymi w rozumieniu ustawy Corporations Act 2001.